

FICHA IDENTIFICATIVA**Datos de la Asignatura**

Código	35480
Nombre	Introducción a la Filosofía antigua
Ciclo	Grado
Créditos ECTS	6.0
Curso académico	2019 - 2020

Titulación(es)

Titulación	Centro	Curso	Periodo
1002 - Grado de Filología Clásica	Facultad de Filología, Traducción y Comunicación	2	Segundo cuatrimestre

Materias

Titulación	Materia	Caracter
1002 - Grado de Filología Clásica	18 - Filosofía	Formación Básica

Coordinación

Nombre	Departamento
TERUEL RUIZ, PEDRO	359 - Filosofía

RESUMEN**CONOCIMIENTOS PREVIOS****Relación con otras asignaturas de la misma titulación**

No se han especificado restricciones de matrícula con otras asignaturas del plan de estudios.

Otros tipos de requisitos

Ningún requisito previo

COMPETENCIAS

1002 - Grado de Filología Clásica

- Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
- Aplicar tecnologías de la información y la comunicación, herramientas informáticas, locales o en red en el ámbito filológico.
- Trabajar y aprender de modo autónomo y de planificar y gestionar el tiempo de trabajo.
- Adquirir la capacidad de interrelacionar los conocimientos de la filología clásica con los de otras áreas de conocimiento.

RESULTADOS DE APRENDIZAJE

Conocimiento de la influencia del pensamiento en los presupuestos básicos de las manifestaciones culturales, literarias y lingüísticas de Grecia y Roma, así como de las divergencias detectables en ambos contextos con respecto a las corrientes de pensamiento dominantes en materia de género y los avances en la integración social y cultural de la mujer.

Los resultados del aprendizaje de esta materia por parte del alumno/a se concretan en los apartados siguientes:

1. Que descubra la vinculación existente entre el contexto de génesis del pensamiento filosófico occidental y la cultura clásica grecorromana.
2. Que valore el hecho filosófico en el mundo antiguo como herramienta básica para la interpretación de la cultura y de la historia de la antigüedad grecorromana.
3. Que descubra y se familiarizo con los principales textos, autores, teorías y a salto de mata más influyentes y básicas que desde los presocráticos hasta la filosofía helenística han surgido en la época grecorromana.
4. Que trabaje directamente alguna de las fuentes filosóficas más significativas de este periodo y sea capaz de comprenderlas, interpretarlas y analizarlas críticamente,
5. Que se dé cuenta de los principales problemas filosóficos que durante esta época se plantearon y relacionarlos con los principales acontecimientos y características de su época.
6. Que adquiera las claves hermenéuticas desde donde interpretar los textos filosóficos más importantes de la literatura grecorromana.
7. Que pueda reflexionar sobre el proceso formativo en que se encuentra y orientarse en su futuro profesional, a partir de elementos aportados por la asignatura.

DESCRIPCIÓN DE CONTENIDOS

1.

2.

3.

4.

VOLUMEN DE TRABAJO

ACTIVIDAD	Horas	% Presencial
Clases de teoría	60,00	100
Asistencia a eventos y actividades externas	5,00	0
Elaboración de trabajos en grupo	5,00	0
Elaboración de trabajos individuales	10,00	0
Estudio y trabajo autónomo	15,00	0
Lecturas de material complementario	20,00	0
Preparación de actividades de evaluación	10,00	0
Preparación de clases de teoría	15,00	0
Preparación de clases prácticas y de problemas	10,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGÍA DOCENTE

EVALUACIÓN

REFERENCIAS

Básicas

- 1. Primàries

PLATÓ: Lletra VII. Traducció de Raül Garrigasait: Cartes, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2009.

PLATÓ: La República. Traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1992.

PLATÓ: Fedre, traducció de Manuel Balasch, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1988.

ARISTÒTIL: Metafísica. Traducció de Miguel Candel, volum I, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2018.

ARISTÒTIL: Ètica nicomaquea. Traducció de Josep Batalla, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1995.

ARISTÒTIL: Poètica. Traducció de Xavier Riu, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 2017.

EPICUR: Lletra a Meneceu, traducció de Montserrat Jufresa: Lletres, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1975, p. 131-135.

SÈNECA: Lletres a Lucili, traducció de Carles Cardó, Fundació Bernat Metge / Editorial Alpha, Barcelona 1928.

SEXT EMPÍRIC: Esbossos pirrònics [selecció], traducció de Jordi Cortés: Diccionari de Filosofia, Herder, Barcelona 2000.

SINESI DE CIRENE: Epistole. Operette. Inni, UTET, Torí 1989. Traducció de Francisco A. G^a Romero: Cartas, Gredos, Madrid 1995.

- 2. Secundàries

2.1. Genèriques

CORTÉS MORATÓ, JORDI / MARTÍNEZ RIU, ANTONIO: Diccionari de filosofia, Herder, Barcelona 2000, exclusivament en línia: web Filoxarxa.

FERRATER MORA, JOSÉ: Diccionario de filosofía, nova edició revisada, augmentada i actualitzada per Josep-Maria Terricabras, Ariel, Barcelona 2009 (reimpressió: 2012).

COPLESTON, FREDERICK: A History of Philosophy. Traducció de Juan Manuel García de la Mora: Historia de la filosofía, Ariel, Barcelona 2004.

GEYMONAT, LUDOVICO: Storia del pensiero filosofico e scientifico, Garzanti, Milà 1978. Edició de Pere Lluís Font, traducció de Juana Bignozzi i Pedro Roqué: Historia de la filosofía y de la ciencia, Crítica, Barcelona 2009, 2^a ed.

HADOT, PIERRE: La philosophie comme manière de vivre. Traducció de María Cucurella: La filosofía como forma de vida: conversaciones con Jeannie Carlier y Arnold I. Davidson, Alpha Decay, Barcelona 2009.

DODDS, ERIC ROBERTSON: The Greeks and the Irrational, University of California Press, Los Angeles / California 1951. Traducció de María Araujo: Los griegos y lo irracional, Alianza, Madrid 1960.

BAYER, RAYMOND: Histoire de l'Esthétique, Armand Colin, París 1961. Traducció de Jasmin Reuter: Historia de la estética, Fondo de Cultura Económica, Ciudad de México 1965.

- 2.2. Específiques

LLEDÓ, EMILIO: Introducció a PLATÓ: Diàlogos, Gredos, Madrid 1981.

ALEGRE, ANTONIO: Estudi introductor a PLATÓ: Diàlogos, Gredos, Madrid 2010.

BALASCH, MANUEL: Problemes de la República platònica, epíleg a PLATÓ: La República, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1992.

Notícia preliminar, introducció a PLATÓ: Fedre, Fundació Bernat Metge, Barcelona 1988.

ROSS, WILLIAM DAVID: Platos Theory of Ideas, Oxford 1951. Traducció d'Andrés Ehrenhaus: Teoría de las ideas de Platón, Cátedra, Madrid 1986.

KOYRÉ, ALEXANDRE: Introduction à la lecture de Platon, Gallimard, París 1962. Traducció de Víctor Sánchez de Zavala: Introducción a la lectura de Platón, Alianza, Madrid 1966.

STRAUSS, LEO: The city and man, The University Press of Virginia 1964. Traducció de Leonel Livchits: La ciudad y el hombre, Katz, Buenos Aires 2006.

CANDEL, MIGUEL: Introducció a ARISTÒTIL: Metafísica, volum I, Fundació Bernat Metge, Barcelona 2018.

ALCOBERRO, RAMON: Epicur. Una filosofia moral, en xarxa: bloc Filosofia i pensament (www.alcoberro.info/planes/epicur.htm).

Estoïcisme, en xarxa: Filosofia i pensament (www.alcoberro.info/estoicismo.html).

GARCÍA GUAL, CARLOS: Epicuro, Alianza, Madrid 1981, 1996, 2002.

LLEDÓ, EMILIO: El epicureísmo: una sabiduría del cuerpo, del gozo y de la amistad, Montesinos, Barcelona, 1984.

MARRADES, JULIÁN / SÁNCHEZ DURÁ, NICOLÁS (eds.): Mirar con cuidado. Filosofía y escepticismo, Pre-Textos, València 1994.

- DZIELSKA, MARIA: Hypatia y Alexandrii, Nakladem Uniwersytetu, Cracòvia 1993. Traducció de José L. López: Hipatia de Alejandría, Siruela, Madrid 2009, 2ª ed.

TERUEL, PEDRO JESÚS: Filosofía y ciencia en Hipatia, Gredos, Madrid 2011.

Llevat d'aquelles que es troben a disposició sols en xarxa, totes les obres assenyalades es troben a la Biblioteca d'Humanitats "Joan Reglà".

ADENDA COVID-19

Esta adenda solo se activará si la situación sanitaria lo requiere y previo acuerdo del Consejo de Gobierno

1. Continguts

Es mantenen els continguts teòrics prevists a la guia docent. Dits continguts van ser especificats al programa consensuat amb els estudiants i les estudiantes la primera setmana del semestre. Atès que les exposicions presencials corresponents van ser dutes a terme abans de l'estat d'alarma, i que els estudiants i les estudiantes disposen –en versió impresa o bé digital– de tota la bibliografia bàsica que cal per a treballar-ne autònomament els continguts, no hi ha cap motiu per a modificar aquest aspecte.

2. Volum de treball i planificació temporal de la docència

El volum de treball i la planificació temporal de l'activitat es mantenen en gairebé tots els seus aspectes. L'única modificació consisteix a substituir el seminari presencial al voltant del *Fedre* platònic per la realització d'un assaig personal amb la mateixa temàtica. Dita modificació ha sigut consensuada amb els estudiants i les estudiantes, dilluns 23 de març, en trobada virtual plenària.

3. Metodologia docent

3.1. Durant la fase virtual del treball, la metodologia gira al voltant d'una plataforma enllestida ad hoc. Es tracta d'un bloc docent (introduccioalafilosofiaantiga.wordpress.com) publicat amb contrasenya facilitada als membres del grup. En ell es troben penjats tots els materials bàsics per al treball autònom, tant aquells de caire metodològic com els documents de bibliografia primària i secundària i els enllaços escaients.

3.2. La comunicació amb el grup s'esdevé mitjançant una sèrie de circulars remeses a través de l'aula virtual i penjades al mateix bloc. Els processos de debat conduents a consensuar les modificacions relatives a la fase virtual de la docència han tingut lloc mitjançant un grup de whatsapp creat a tal efecte; per a respectar-hi la llei de protecció de dades, cada estudiant/a hi ha accedit tot donant-li el consentiment explícit.

3.3. L'atenció personal té lloc a través de cinc mitjans: per a dubtes temàtics es fa servir el fòrum del bloc, on les respostes queden a l'abast de tothom; per a qüestions metodològiques es pot remetre consultacions al grup de whatsapp; per a dubtes de tarannà més privat, es disposa del correu electrònic. A més a més, el professor ha donat l'oportunitat de mantenir converses personals mitjançant telèfon o videoconferència.

4. Avaluació

4.1. Pel que fa al vessant teòric, es manté la prova final el contingut de la qual va ser consensuat amb el grup. En dita prova, cada estudiant/a exposarà un tema elaborat al voltant d'un dels autors de l'itinerari temàtic de l'assignatura.

4.2. Ateses les seves característiques, la prova tindrà lloc, en el dia i a l'hora previstos, mitjançant eines digitals. A l'hora en què s'iniciï l'examen, el professor remetrà una circular per mig de l'aula virtual. S'hi farà insistència en la necessitat d'evitar el plagi i en la utilització del sistema Urkund per a detectar-lo; tot seguint la política de la Universitat, el plagi total o parcial podrà ser qualificat amb un zero global (acord de Consell de Govern de la UV, 108/2017). Cada estudiant/a li lliurarà la seva prova, per correu electrònic oficial, en el marge de temps establert.

4.3. Pel que fa al vessant pràctic, se substituirà el seminari presencial al voltant del *Fedre* platònic per la realització d'un assaig personal amb la mateixa temàtica. Aquesta modificació ha sigut consensuada amb el grup, el 23 de març, en trobada virtual plenària.

Aquest sistema d'avaluació serà també vàlid per a la segona convocatòria.

5. Bibliografia

La bibliografia primària i secundària recomanada es manté en els termes explicitats al programa docent. Tota ella es troba a l'abast del membres del grup sigui de forma impresa –facilitada durant el període presencial– que de forma virtual –mitjançant el bloc de l'assignatura– o bé gràcies als enllaços publicats al bloc mateix.